

3. Пересада А.А. Управление инвестиционным процессом / А.А. Пересада. – К. : Вид-во "Лібра", 2002. – С. 196-197.

4. Жалило Я. Иностранные инвестиции и национальный капитал: парадигма взаимодействия / Я. Жалило // Фондовый рынок. – 2001. – № 25. – С. 8-9.

5. Мегер М. Прямі іноземні інвестиції та їхній вплив на регіональну економіку в Україні / М. Мегер, Б. Крамарчук, С.К. Реверчук // Науковий вісник НЛТУ України : зб. наук.-техн. праць. – Львів : РВВ НЛТУ України. – 2007. – Вип. 17.5. – С. 227-235.

6. Будюк Ю. Стратегія реалізації державної політики по залученню іноземних інвестицій в економіку України : монографія / Ю. Будюк. – К. : Вид-во "Фенікс", 2009. – 111 с.

7. Мартиненко В.Ф. Формування системи державного управління інвестиційним процесом в Україні : дис... д-ра наук з держ. управління: спец. 25.00.02 – механізми державного управління / Мартиненко Володимир Федорович; Національна академія держ. управління при Президенті України. – К., 2006. – 236 с.

8. Фінансовий механізм налагодження інноваційно-інвестиційної діяльності в регіонах / В.П. Мікловда, В.І. Попадинець, М.М. Тупиця, О.А. Хименко // Наука та інновації : наук.-практ. журнал НАН України. – 2008. – Вип. 4, № 1. – С. 96-106.

9. Державне регулювання економіки / І. Михасюк, А. Мельник, М. Крупка та ін. – Львів : Вид-во "Українські технології", 1999. – 640 с.

10. Наука та інновації // Умение и нововведения : матер. III Міжнар. наук.-практ. конф. 16-31 жовтня 2007 р., Софія. – Т. 2. Ікономики. – Софія : Бял ГРАД-БГ. – 2007. – С. 9-13.

Маргита Н.О. Формирование региональной политики регулирования привлечения прямых иностранных инвестиций в Закарпатской области

Рассмотрен вопрос формирования регионального механизма регулирования инвестиционной деятельности. Выделены основные черты инвестиционного процесса в Закарпатской области, на основе которых сформулированы инвестиционные приоритеты.

Ключевые слова: регулирование инвестиционной деятельности, инвестиционный процесс, прямые иностранные инвестиции, приоритетные сферы инвестиционной деятельности.

Marhita N.O. Regional policy of Foreign Direct Investment attracting in the Transcarpathian region

Regional mechanism for regulation investment activities is analyzed in the article. The basic features of the investment process in the Transcarpathian region are indicated. Based on this features investment priorities are allocated.

Keywords: regulation of investment activity, investment process, foreign direct investment, the key areas of investment.

УДК 339.18:658.0+339.8

Доц. І.А. Маринич, канд. екон. наук;
магістр З.Б. Горлай – Львівська КА

КАЛЬКУЛЮВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВІ З ВИГОТОВЛЕННЯ ПЛАСТМАСОВИХ ВИРОБІВ ТА ЙОГО УДОСКОНАЛЕННЯ

Проведено аналіз розподілу витрат на собівартість окремих виробів на підприємстві з виготовлення пластмасових виробів. Показано необхідність вибору точної бази розподілу витрат. Запропоновано вибір бази розподілу витрат з урахуванням результатів аналізу.

Ключові слова: калькулювання собівартості, собівартість продукції, витрати, виробництво, конкуренція.

Вступ. Сучасні умови розвитку конкурентних відносин потребують від підприємств використання сучасних технологій, економічного і продук-

тивнішого обладнання, удосконалення організації управління підприємством для забезпечення та утримання конкурентоспроможності як продукції, так і підприємства загалом. Конкуренції на ринку по виробництву пластмасових виробів потребує швидкого реагування на зміну ситуації та прийняття оптимальних управлінських рішень щодо визначення обсягів виробництва, які б забезпечили достатній рівень прибутковості та підвищення ефективності використання всіх видів ресурсів підприємства, формування оптимального асортиментного ряду, покращення якості продукції. При цьому отримання прибутку за рахунок підвищення цін для багатьох виробників стає проблематичним. Вагомою є проблема забезпечення виробництва якісної продукції з меншими витратами, використання безвідходних технологій, ефективних методів організації праці, високопродуктивного обладнання [1].

Управління витратами виробництва в напрямку формування оптимальної структури, зниження витрат під час збереження якості виробленої продукції на підприємстві з виготовлення пластмасових виробів дасть змогу знизити ціни на неї та за інших однакових умов сприяє можливості зберегти і покращити власні конкурентні позиції на ринку товарів. Для забезпечення сталого розвитку підприємства необхідно насамперед удосконалювати систему управління витратами виробництва, зокрема, через удосконалення методики калькулювання собівартості продукції підприємств [2].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми розроблення практичного застосування теоретичних основ та різних аспектів систем управління витратами у діяльності підприємств досліджували такі вітчизняні та зарубіжні вчені: О. Байдик, Ф. Бутинець, О. Бутнік, Сіверський, К. Вілсон, К. Дзурі, Р. Ентоні, Г. Краюхін, К. Ларіонов, С.Ф. Голов, Л. Нападовська, О. Орлов, С. Покропивний [1, 2, 4].

Однак окремі питання управління витратами виробництва на підприємствах вивчені недостатньо. Основна проблема полягає у недостатній адаптованості та обґрунтованості існуючих методичних підходів до управління витратами виробництва до специфіки галузей промисловості.

Постановка завдання. Метою дослідження є проведення аналізу і удосконалення методики калькулювання собівартості продукції підприємства з виготовлення пластмасових виробів за рахунок вибору оптимальної бази розподілу витрат.

Виклад основного матеріалу. Важливою складовою витрат на виробництво є собівартість продукції, яка містить у собі як прямі, так і непрямі витрати. Проведений аналіз калькулювання собівартості виробів ТзОВ "Ламела" показав, що в практичній діяльності цього підприємства найчастіше об'єднують непрямі виробничі витрати в одну статтю калькуляції "Загальновиробничі витрати". На окремі види продукції ці непрямі витрати розподіляють пропорційно до заробітної плати виробничих робітників, хоча, на наш погляд, таку базу розподілу точною назвати складно, оскільки рівень механізації та автоматизації виробництва різних видів продукції може значно різнитися.

Для підтвердження цього висновку розглянемо аналіз витрат за елементами, за матеріалами ТзОВ "Ламела" (табл. 1) [3]. З наведених показників можна зробити висновок, що виробництво на фірмі "Ламела" є досить матері-

аломістким, питома вага матеріальних витрат становить у звітному 2010 р. 54,1 %, але порівняно з попереднім 2009 р. відбулось незначне збільшення – на 0,1 %. Збільшення витрат на зарплату та відрахування на соціальні потреби пов'язані із збільшенням незапланованих зупинок технологічного обладнання та підвищення заробітної плати працівникам. Інші витрати зросли в сумі, однак зменшились в питомій вазі на 0,2 %

Табл. 1. Структури витрат за елементами на ТЗОВ "Ламела"

Елементи витрат на виробництво	Попередній, 2009 р.		Звітний, 2010 р.		Зміна питомої ваги, (+,-)
	абс. сума, тис. грн	пит. вага, %	абс. сума, тис. грн	пит. вага, %	
Матеріальні витрати	12805	54,0	15829	54,1	+0,1
Заробітна плата	2468	10,4	3182	10,9	+0,5
Відрахування на соціальні потреби	944	4,0	1198	4,1	+0,1
Амортизація основних засобів	585	2,5	671	2,3	-0,2
Інші витрати	6893	29,1	8377	28,6	-0,5
Всього	23695	100,0	29257	100,0	–

Оцінка собівартості одиниці окремих видів продукції важлива з огляду на те, що за цими даними можна визначити, як зміна витрат на окремі види продукції вплинула на загальні показники собівартості, її динаміку порівняно з минулим періодом. А це дасть змогу зосередити увагу на проведенні організаційно-технічних заходів щодо економії витрат.

Розглянемо дані окремих видів продукції ТОВ "Ламела" (табл. 2) [3]. На підприємстві собівартість одиниці продукції у 2010 р. порівняно з 2009 р. збільшилась, а саме: миска овальна 12 л – на 0,4 грн; хлібниця "Галицька міді" – на 1,1 грн; відро 11 л – на 0,7 грн. З цього можна зробити висновок, що підвищення цін на сировину і матеріали, паливо та електроенергію спричинило збільшення собівартості продукції на підприємстві.

Табл. 2. Собівартість окремих видів продукції ТЗОВ "Ламела"

Вид виробу	Роки				Зміна одиниці собівартості продукції, (+,-)
	2009		2010		
	собівар., грн	оптово- відп. ціна, грн	собівар., грн	оптововідп. ціна, грн	
Миска овальна 12 л	4,98	14,00	5,38	14,40	+0,4
Хлібниця "Галицька міді"	13,53	27,80	14,63	28,90	+1,1
Відро 11 л	6,92	16,20	7,62	16,90	+0,7

Ми провели аналіз витрат за калькуляційними статтями, який дозволив дати оцінку розміру економії чи перевитрат у зв'язку з відхиленням собівартості у звітному 2010 р. від собівартості продукції у попередньому 2009 р. У табл. 3 [3] відображено аналіз собівартості виробу хлібниці "Галицька міді" за статтями калькуляції, у 2010 р. порівняно з 2009 р.

За даними табл. 3 видно значне зростання суми витрат за статтями калькуляції. Витрати сировини і матеріалів на підприємстві у 2010 р. порівняно з 2009 р. зросли на 0,39 грн. Витрати на утримання та експлуатацію обладнання не змінилися, вони були сталими, як у 2009 р. так і в 2010 р. –

0,01 грн. Напівфабрикати власного виробництва у 2010 р. порівняно з 2009 р. зросли на 0,2 грн. Витрати палива та енергії зросли у 2010 р. порівняно із 2009 р. на 0,01 грн. Відрахування на соціальне страхування на собівартості виробу хлібниці "Галицька міді" у 2010 р. порівняно з 2009 р. теж зросли на 0,05 грн. Витрати на основну заробітну плату у 2010 р. порівняно з 2009 р. зросли на 0,45 грн. Загальновиробничі витрати у 2010 році порівняно з 2009 р. зросли на незначну суму – 0,01 грн. Витрати на додаткову заробітну плату лишились незмінними – 0,03 грн. Назагал за калькуляційними статтями собівартість виробу хлібниці "Галицька міді" у 2010 р. порівняно з 2009 р. збільшилась на 1,1 грн, і становила 14,63 грн.

Табл. 3 Калькуляція собівартості виробу хлібниці "Галицька міді" за статтями калькуляції

Стаття витрат	На одиницю продукції, грн		Відхилення (+,-) 2010р. від 2009р.
	2009 р.	2010 р.	
1. Сировина і матеріали	1,00	1,39	+0,39
2. Витрати на утримання і експлуатацію обладнання	0,01	0,01	0
3. Напівфабрикати власного виробництва	11,90	12,10	+0,2
4. Паливо та енергія на технологічні потреби	0,05	0,06	+0,01
5. Відрахування на соціальне страхування	0,25	0,30	+0,05
6. Основна заробітна плата	0,27	0,72	+0,45
7. Загальновиробничі витрати	0,02	0,03	+0,01
8. Додаткова заробітна плата	0,03	0,03	0
9. Виробнича собівартість	13,53	14,63	+1,1

Розрахуємо величину економії витрат для ТЗОВ "Ламела" на виріб хлібниця "Галицька міді" за 2009-2010 рр. (табл. 4) [3]

Табл. 4. Факторний вплив на виробничі витрати і виробничу собівартість виробу хлібниці "Галицька міді" на ТЗОВ "Ламела" за 2008-2009 рр.

Показники	Роки		Відхилення, 2010р. від 2009р.
	2009	2010	
Обсяг виробництва, шт.	3700	3806	+106
Собівартість одиниці продукції, грн	13,53	14,63	+1,1
Виробничі витрати, грн	2300,2	7921	+5620,8
Відхилення виробничих витрат за рахунок зміни, грн:			
- обсягу виробництва	–	+1434,2	–
- виробничої собівартості одиниці продукції	–	+4186,6	–

З таблиці видно: за фактором зміни обсягу виробництва витрати на виробництво та реалізацію зросли в сумі 1434,2 грн, тобто отримано у підприємстві за цим фактором перевитрати витрат;

$$E_1 = (3806 - 3700) \cdot 13,53 = 1434,2 \text{ грн,}$$

за фактором зміни собівартості одиниці продукції на підприємстві отримано перевитрату витрат на 4186,6 грн;

$$E_2 = (14,6 - 13,53) \cdot 3806 = 4186,6 \text{ грн.}$$

З наведених розрахунків можна зробити висновок, що на ТЗОВ "Ламела" виробничі витрати на обсяг випуску виробу хлібниці "Галицька міді"

зросли на 5620,8 грн. Це зумовило збільшення обсягу виробництва на 106 шт., а також збільшення собівартості одиниці продукції на 1,1 грн.

Висновок. Основа забезпечення точного розподілу витрат, на наш погляд, – це удосконалення процедур калькулювання за видами продукції.

Для кожного виробу з пластмаси підприємства необхідно розробляти свою структуру калькуляційного листка та організовувати відповідний документообіг. Найбільш точним є розподіл непрямих виробничих витрат (загально-виробничих) пропорційно прямим витратам, оскільки у структурі виробничої собівартості їх близько 85 %, тоді як питома вага заробітної плати виробничих робітників становить не більше ніж 20 %.

Розподіл витрат на збут має здійснюватися пропорційно до обсягу збуту в натуральному виразі. Результати проведеного аналізу вказують на необхідність постійного удосконалення діючої системи калькулювання собівартості продукції з метою отримання більш достовірної інформації для прийняття оптимальних управлінських рішень щодо формування портфеля замовлень, вироблення правильної стратегії ціноутворення підприємства та інших актуальних проблем.

Література

1. Сук П.Л. Облік виробництва і реалізації сільськогосподарської продукції в умовах ринку: методологія і практика / П.Л. Сук. – К.: Вид-во "Либідь", 2007. – 330 с.
2. Цимбалюк Л.Г. Формування та управління витратами виробництва / Л.Г. Цимбалюк, Н.П. Скригун, Л.І. Антошкіна. – Донецьк: Изд-во "ЮгоВосток", 2009. – 240.
3. Фінансова та бухгалтерська звітність ТОВ "Ламела" за 2008-2010 роки.
4. Серебренников Г.Г. Управление затратами на предприятии: учебн. пособ. / Г.Г. Серебрен. – Тамбов: Изд-во Тамб. гос. техн. ун-та, 2007. – 80 с.

Маринич И.А., Горлай З.Б. Калькуляция себестоимости продукции на предприятии по производству пластмассовых изделий и ее усовершенствование

Проведен анализ распределения затрат на себестоимость отдельных изделий на предприятии по производству пластмассовых изделий. Показана необходимость выбора точной базы распределения затрат. Предложен выбор базы распределения затрат с учетом результатов анализа.

Ключевые слова: калькуляция себестоимости, себестоимость продукции, затраты, производство, конкуренция.

Marynuch I.A., Horlay Z.B. Calculation cost of production at the company producing plastic products and its improvement

The analysis of distribution cost to the cost of some products in the business of manufacturing plastic products. The necessity of choosing the exact bases of cost sharing. A choice of base cost sharing on the bases of analysis.

Keywords: calculation of the cost, production cost, cost, production, competition.

УДК 336.221:334.012.64(477)

Доц. Т.В. Мединська, канд. екон. наук;
студ. О.С. Балянда – Львівська КА

ОСОБЛИВОСТІ РЕФОРМУВАННЯ СПРОЩЕНОЇ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ

Розглянуто особливості реформування спрощеної системи оподаткування як важливої складової зміцнення економіки України. Проаналізовано позитивні нововведення, запропоновано шляхи вдосконалення оподаткування малого підприємництва.

Ключові слова: спрощена система оподаткування, мале підприємництво, єдиний податок, податковий тиск.

Вступ. Для ефективного функціонування ринкової економіки необхідною умовою є формування конкурентного середовища шляхом розвитку малого бізнесу. В окремих країнах із розвинутою ринковою економікою та в постсоціалістичних країнах суб'єкти малого бізнесу формують значну частину ВВП. Так, частка малого і середнього бізнесу станом на 2010 р. у Німеччині становила 38 % від загального виробництва, а частка у загальному обсязі ВВП – 40,7 %, загальна кількість зайнятих працівників у малому та середньому бізнесі – 45 %. Аналогічну ситуацію простежують і в Італії, де частка малого і середнього підприємництва становить 57-60 % ВВП, а загальна кількість зайнятих працівників – 73 %, у Франції – відповідно 55-62 % ВВП, 54 % зайнятих осіб у малому та середньому бізнесі [1]. Тому малі підприємства є однією із важливих складових економіки розвинених держав.

Щодо державної політики підтримки розвитку малого бізнесу в Україні наукові підходи залишаються не достатньо ефективними. Малі підприємства ще не посіли належного місця в структурі національної економіки країни та стикаються з різними проблемами, особливо у сфері організаційно-правового забезпечення оподаткування суб'єктів малого підприємництва. Тому вирішення цих питань сьогодні є стратегічно важливим напрямом діяльності всіх гілок влади.

Проблеми функціонування податкової системи України та роль малого підприємництва в забезпеченні економічного зростання розглянуто у працях багатьох вітчизняних учених-економістів: О. Мірошніченко, О. Руднєвої, В. Савченко, О. Амоші, В. Вишенського, В. Мунтіяна та ін. Разом із тим, розроблені заходи щодо реформування спрощеної системи оподаткування потребують подальшого узгодження інтересів підприємців та держави. Це визначає необхідність дослідження цього питання.

Постановка завдання. Метою дослідження є аналіз нової спрощеної системи оподаткування суб'єктів малого підприємництва України, визначення основних проблем та напрямів удосконалення механізму її функціонування.

Результати дослідження. Реформування спрощеної системи оподаткування має особливе значення для створення сприятливого бізнес-середовища в Україні у частині державної підтримки малого бізнесу. Особливості застосування цієї системи закріплені Указом Президента України "Про спрощену систему оподаткування, обліку і звітності суб'єктів малого підприємництва" від 03.07.1998 р., № 727/98 [2]. Введення спрощеної системи оподаткування в Україні було спрямоване на забезпечення належної нормативно-правової бази для розвитку підприємницької діяльності з врахуванням змін, що відбулися в законодавстві, та об'єктивних тенденцій розвитку економіки держави.

Мале підприємництво – дуже чутливий сектор економіки, який є найвразливішим для таких несприятливих чинників, як фінансові труднощі, циклічні коливання, інфляція, податковий тиск тощо. Особливого значення варто надавати формуванню малого підприємництва з огляду на його специфічну та фундаментальну роль у ринковій економіці [3].